

Iisalmen Luonnon Ystävien Yhdistys ry (ILYY)
Iisalmen luontomuseo,
Kirkkopuistonkatu 9, 74100 IISALMI
iisalmi.luontomuseo@gmail.com
p. 017-818 387, 0407212618
Y-tunnus 0758532-0

Muut muistuttajat ovat lueteltu allekirjoitussivulla.
Yhteystahona toimii ILYY.

Itä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristöluvut, PL 50, 50101 Mikkeli
kirjaamo.ita@avi.fi

Asia: Alussuon turvetuotantoalue ympäristölupahakemus
Sonkajärvi, VAPO, ISAVI/3981/2015

Muistutus

Hakemuksessa toteaa: *“Laskuojien ja Kämäräisenjärven vedenlaatu on jo nykyisellään ravinteikasta ja humuspitoista ja Alussuon hankkeen vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen ei voida eritellä täsmällisesti muista samaan suuntaan vaikuttavista tekijöistä kuten metsätaloudesta.”* Toteamme, että toiminnanharjoittajan tulee olla tietoinen aiheuttamaansa haitasta. Näyttää siltä että hakija ei ole tietoinen vastuustaan.

Hakijan tulee selvittää yksiselitteisesti, miten se aikoo päästä selville tulevan aiheuttamansa haitan.

Hakija olettaa, että Kämäräisen tila tulee heikkenemään: *“Käytännössä Alussuon kuormituksen vaikutusta Kämäräisenjärven luusuassa on mahdotonta erottaa aineiden järveen pidättymisen johdosta. Vesien tila voi heiketä paikallisesti suojaissassa Panskinlahdessa.”*

Hakijan tulisi olla tietoinen siitä miten paljon juuri heidän tuotantoalueelta järveen tulee aineita eikä vain olettaa. Järven pohja on saamiemme tietojen mukaan hiekkainen ja kivikkoinen. Tämä siitä huolimatta että vesi on runsashumuksista. Vain joissakin lahdissa on pohjamutaa (esim. Panskinlahti). On odotettavissa, että hanke tulee peittämään koko järven hiekkaisen pohjan lieteellä. Tämän perusteella voisi olettaa, että ei ole ongelma erottaa miten paljon toiminnanharjoittaja tulee pilaamaan järveä. **Kämäräisenjärven tila tulisi tutkia tarkemmin että tulevaisuudessa välttyttäisiin kiistellyltä sekä mahdollisilta oikeudenkäynneiltä siitä miten paljon hakija on saastuttanut järveä.**

Kun Kämäräisenjärven luokitustilaa verrataan ensimmäisessä ja toisessa vesienhoidon suunnitelmassa, niin käy selville, että järven ekologinen ja kemiallinen tila ovat huonontuneet. Mikäli hakija saa luvan aloittaa tuotanto, niin järven tila ei tule paranemaan

niin kuin vesienhoidon suunnitelmassa on tavoitteena. Tällä hetkellä järven ekologinen tila on hyvä ja kemiallinen tila hyvää huonompi.

Hakija itsekin toteaa: *“Vesien tila voi heiketä paikallisesti suojaisassa Panskinlahdessa.”* Järvi on matala ja jo senkin takia se on hyvin herkkä kasvavalle kuormitukselle.

Hanke on Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2016-2021 vastainen (<http://www.doria.fi/handle/10024/120085>). Vesienhoidon tavoitteena on saada joet, järvet, rannikkovedet sekä pohjavedet vähintään hyvään tilaan ja samalla estää hyvälaatuisten vesien tilan heikkeneminen. Turvetuotanto on pitkävaikutteista, joten tuleva päätös määrittää pitkälti tulevaisuuden järven tilan.

On selvää, että suopunakämmekkä tulee häviämään alueelta, mikäli hakija saa toiminnanaloittamisluvan. Turvetuotanto on ajallisesti pitkävaikutteinen (25-30 v.) ja tuotannon edellyttämä kuivatussyvyys on mahdollisesti 3 – 5 metriä. Tämä tulee laskemaan pohjaveden tasoa ja kuivattamaan lohkon 4 pohjoispuoliset alueet paljon kauempaa kuin punakämmekän esiintymä sijaitsee (250 m lohkon reunasta). Sama tulee koskemaan nyt jo vähivetisyysdestä kärsivää lähdetä tuotantoalueen (3) eteläpuolella.

Hankealueelta löytyy suoyhdistymätyyppi välipintainen keskiboreaalin aapasuo ja se on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi. Näin ollen hanke on myös ympäristönsuojelulain 49 § 4) vastainen.

Hakemuksessa todetaan: *“Alussuolla (lohko 4) on ojitettua ja ojittamatonta aluetta (ojitettua noin 83 %). Suoveden pinta on alentunut koko suolla ja suon luonnontila on ojituksen vuoksi merkittävästi muuttunut koko alueella. Panskinsuosta ojitettua on noin 95 %.”* On syytä kuitenkin huomata, että varsinaisella tuotantoalueella suurin osa on ojittamatonta suota. Suoalueen ennallistaminen olisi helppoa.

Alueen kolme suota (Alussuo, Panskinsuo ja Polttosuoo) muodostavat linnustollisesti merkittävän kokonaisuuden. Lintuselvityksessä todetaan: *“Alueen suojelupistearvo, 17,80, on selvästi korkeampi kuin muilla vastaavilla alueilla Rautavaaralla ja Sonkajärvellä. Suojelullisesti merkittävien lajien suojelupistearvo kohoaa myös varsin korkeaksi, eli arvoon 13,76. Suurimmat pisteet kertyvät riekosta (4,55), pohjansirkusta (2,80), valkoviklosta (2,24) ja keltavästäräkistä (2,11).”* **Aluetta voidaan pitää maakunnan tasolla linnustollisesti hyvin merkittävänä ja hanke uhkaa häviävää suolinnustoa.**

Suomen erityisvastuulajeja tavattiin kolme: valkoviklo, liro ja leppälintu. Uhanalaisia löytyi 3 lajia: riekko (VU, vaarantunut), pohjansirkku (NT, silmälläpidettävä), keltavästäräkki (NT, silmälläpidettävä).

Luonnontieteellisen keskusmuseon uudessa verkkolehdeissä todetaan: *“Soiden lintukannat ovat olleet tasaisessa laskussa jo pitkään. Linja- ja pistelaskentojen tulosten perusteella määrät ovat puoliintuneet 35 vuodessa. Soiden linnustoon ovat vaikuttaneet muun muassa ojitukset ja kuivatukset.”* (Luomus: *Seuranta uutiset 2016* http://www.luomus.fi/sites/default/files/files/seuranta_2016_0.pdf)

Hakemus tulee hylätä kokonaan, koska se on sekä vesienhoitolain että ympäristönsuojelulain vastainen:

YSL 49 §: "ettei ... aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ... 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella".

Alussuon alapuolisen vesistön nykyinen käyttöarvo romahtaisi jos ympäristöluvituksella lisättäisiin kuormitusta. Esim. Haajaiseen tulee jo useamman turvetuotantoalueen

kuivatusvedet. Tämä näkyy jo kalastajien verkoissa. Hakija ei ole esittänyt määräajassa riittävää selvitystä hankkeensa vaikutuksista.

Iisalmessa 22.4.2016
Iisalmen Luonnon Ystävien yhdistys ry.

Jarmo Yliluoma
puheenjohtaja

Pertti Kaarakainen
taloudenhoitaja

Muut muistuttajat ja vaatimusten esittäjät lähinnä vapaa-ajan asukkaita

yht. 21 muuta muistuttajaa